

Motion till riksdagen

1988/89:K403

av Olof Johansson m.fl. (c)

Förhandsgranskning av videogram

Den nuvarande utvecklingen med ständigt ökade våldsinslag och våldsbrott i samhället inger allvarlig oro och bör leda till eftertanke. Orsakerna till dessa ökade våldstendenser behandlas i ett flertal motioner från centerpartiet. I motionen om bekämpning av brottslighet utvecklar vi vår syn på hur insatser för att förebygga och bekämpa våldshandlingar skall utformas. Där behandlas också den viktiga roll som föreningslivet inom och utanför skolan har i det förebyggande arbetet. I denna motion behandlas endast våra förslag om en förhandsgranskning av videogram.

Utredningen "Videovåld II – förslag till åtgärder", SOU 1988:28, föreslår ingen förhandsgranskning av videogram. De åtgärder som utredningen föreslår, i denna del, är enligt centerpartiets uppfattning otillräckliga. I utredningen finns exempel på länder som infört lagstiftning som innebär en förhandsgranskning av videogram. Lagstiftningen är av samma karaktär som vi tidigare föreslagit. Vi vidhåller således vårt krav att en förhandsgranskning skall införas för videogram.

Det kommersiella utbudet av videogram med extremvåldsinslag och våldspornografi har under de senaste åren ökat i omfattning på marknaden. En särskild uppmärksamhet bör ägnas dessa videogram och tillgängligheten av dem med kraftiga våldsinslag när det gäller barn och ungdomar. Det finns undersökningar som visar på att dessa videogram kan uppmuntra och stimulera våld och även ge psykiska skador och ökade skaderisker hos unga.

Möjligheterna att ingripa mot videogram med extremvåld etc har vidgats under 1980-talet. Arbetet initierades under den icke-socialistiska regeringstiden. Trots dessa insatser så kan man konstatera att mängden våldsinslag i videogram har ökat och inte begränsats.

Centerpartiet anser att situationen blivit så allvarlig att det – trots de principiella betänkligheter ur yttrandefrihetssynpunkt som kan anföras däremot – är nödvändigt att införa bestämmelser om förhandsgranskning av filmer och videogram som skall spridas till allmänheten. Det gäller filmer och videogram som tillhandahålls i den allmänna handeln genom försäljning och uthyrning.

Centerpartiet anser att det är angeläget att lagstiftning om förhandsgranskning underkastas en återkommande utvärdering på samma sätt som vid flera tillfällen har skett med lagstiftningen för biograffilmer.

Lagstiftning om förhandsgranskning bör enligt vår mening utformas på ett likartat sätt som biografeförordningens föreskrifter. Föreskrifterna om en förhandsgranskning av videovåld bör enligt vår mening införas i en särskild lag och ej inordnas under den nuvarande videovåldslagen vilken införts under 16 kap BrB. Om vårt förslag till lagstiftning vinner bifall i riksdagen bör den nuvarande lagstiftningen i BrB, vad avser videovåld, utgå.

Med anledning av vad som ovan anförts hemställer vi
att riksdagen antar följande förslag till lag om förhandsgranskning
av videogram och filmer:

1 § Videogram får inte i yrkesmässig verksamhet eller annars i förvärvssyfte spridas genom saluhållning eller annat tillhandahållande utan att dessförinnan ha godkänts av statens biografbyrå.

Vad som i lagen föreskrivs om videogram skall också gälla film.

2 § Biografbyrån får ej godkänna

1. videogram eller del av videogram med skildringar av sexuellt våld eller tvång eller närgångna eller utdragna skildringar av grovt våld mot människor eller djur, om inte spridandet är försvarligt med hänsyn till framställningens syfte och sammanhang samt omständigheterna i övrigt,

2. videogram eller del av videogram med ingående skildringar av verklighetstrogen karaktär som återger våld eller hot om våld mot människor eller djur om spridning skall ske till barn under 15 år.

3 § Angående biografbyråns granskning gäller i tillämpliga delar vad därom är stadgat i 5–7 §§ förordningen (1959:348) med särskilda bestämmelser om biograf föreställningar m.m.

4 § Bryter någon uppsåtligen mot föreskriften i 1 § skall han dömas till böter eller fängelse i högst sex månader. Sker överträdelsen av oaktsamhet, som ej är att anse som ringa, döms till böter.

Stockholm den 10 januari 1989

Olof Johansson (c)

Karl Erik Olsson (c)

Karin Söder (c)

Gunilla André (c)

Börje Hörnlund (c)

Agne Hansson (c)

Larz Johansson (c)

Görel Thurdin (c)

Gunnar Björk (c)

Pär Granstedt (c)

Karin Israelsson (c)

Per-Ola Eriksson (c)